

עירובין מג

פסיקת הלכה: אמר רב: הלכתא כרבן גמליאל בדיר וסהר וספינה. ושמואל אמר: הלכתא כרבן גמליאל בספינה, אבל בדיר וסהר - לא.

שאלה: דכולי עלמא מיהת הלכה כרבן גמליאל בספינה, מאי טעמא?

רבי זירא	רבה	למה פסקו כרבן גמליאל בספינה?
הואיל וספינה נוטלתו מתחילת ארבע ומנחתו בסוף ארבע יש לו את כל הספינה	הואיל ושבת באויר מחיצות מבעוד יום	
	יש לו רק ארבע אמות	איכא בינייהו שנפחתו דופני ספינה. אי נמי - בקופץ מספינה לספינה.
מחיצות - להבריה מים עשויות	במהלכת - כולי עלמא לא פליגי - מותר ללכת בכל הספינה, כי פליגי - בשעמדה.	מאי טעמא לא אמר כדעה האחרת?

שני חיזוקים לדעת רבה: מתניתין נמי דיקא דבמהלכת לא פליגי, ממאי - מדקתני **מעשה שבאו מפלנדרסין והפליגה ספינתם בים; רבן גמליאל ורבי אלעזר בן עזריה הלכו את כולה, ורבי יהושע ורבי עקיבא לא זזו מארבע אמות, שרצו להחמיר על עצמן.** אי אמרת בשלמא במהלכת לא פליגי - היינו דקתני **רצו** - דילמא עמדה. אלא אי אמרת פליגי - האי **רצו להחמיר?** איסורא הוא!

אמר רב אשי: מתניתין נמי דיקא, דקתני **ספינה**, דומיא **דדיר וסהר**. מה דיר וסהר - דקביעי, אף ספינה נמי - דקביעא.

קושי על רב ושמואל: אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי: - הלכתא כרבן גמליאל בספינה, הלכתא - מכלל דפליגי?

תירוץ: אין, והתניא: **חנניא (בן אחי רבי יהושע) אומר: כל אותו היום ישבו ודנו בדבר הלכה, אמש הכריע אחי אבא (ר' יהושע): הלכה כרבן גמליאל בספינה, והלכה כרבי עקיבא בדיר וסהר.**

שאלה: בעי רב חנניא: יש תחומין למעלה מעשרה או אין תחומין למעלה מעשרה? **הסבר השאלה:** עמוד גבוה עשרה ורחב ארבעה לא תיבעי לך - דארעא סמיכתא היא. כי תיבעי לך - בעמוד גבוה עשרה ואינו רחב ארבעה. אי נמי - דקאזיל בקפיצה. לישנא אחרת: בספינה מאי?

תשובה 1: אמר רב הושעיא: תא שמע, **מעשה שבאו מפלנדרסין והפליגה ספינתם בים וכו'.** אי אמרת בשלמא יש תחומין - משום הכי **רצו**. אלא אי אמרת אין תחומין אמאי **רצו?** **דחייה:** כדאמר רבא: במהלכת ברקק, הכי נמי - במהלכת ברקק.

תשובה 2: תא שמע: **פעם אחת לא נכנסו לנמל עד שחשיכה וכו'.** אי אמרת בשלמא יש תחומין - שפיר, אלא אי אמרת אין תחומין - **כי לא היינו בתוך התחום** מאי הוי? **דחייה:** אמר רבא: במהלכת ברקק.

תשובה 3: תא שמע: הני שב שמעתא דאיתאמרן בצפרא בשבתא קמיה דרב חסדא בסורא, בהדי פניא בשבתא קמיה דרבא בפומבדיתא. מאן אמרינהו? לאו אליהו אמרינהו? אלמא: אין תחומין למעלה מעשרה!

דחייה: לא, דלמא יוסף שידא אמרינהו.

תשובה 4: תא שמע: **הריני נזיר ביום שכן דוד בא - מותר לשתות יין בשבתות ובימים טובים, ואסור לשתות יין כל ימות החול.** אי אמרת בשלמא יש תחומין - היינו דבשבתות ובימים טובים מותר. אלא אי אמרת אין תחומין, בשבתות ובימים טובים אמאי מותר?

דחייה: שאני התם, דאמר קרא **הנה אנכי שלח לכם את אריה הנביא ואו'**, והא לא אתא אליהו מאתמול.

קושי: אי הכי, בחול כל יומא ויומא נמי לישתרי, דהא לא אתא אליהו מאתמול! אלא אמרינן: לבית דין הגדול אתא. הכא נמי - לימא: לבית דין הגדול אתא!

תירוץ: כבר מובטח להן לישראל שאין אליהו בא לא בערבי שבתות ולא בערבי ימים טובים מפני הטורח.

קושי: קא סלקא דעתך: מדאליהו לא אתא - משיח נמי לא אתי, במעלי שבתא לישתרי!

תירוץ: אליהו - לא אתי, משיח אתי. דכיון דאתי משיחא - הכל עבדים הן לישראל.

עוד נסיון להביא תשובה ממקור זה: בחד בשבא לישתרי! לפשוט מינה דאין תחומין, דאי יש תחומין - בחד בשבא לישתרי, דלא אתא אליהו בשבת!

דחייה: האי תנא ספוקי מספקא ליה אי יש תחומין או אין תחומין, ולחומרא.

שאלה על עניין אחר בברייתא: דקאי אימת דקא נדר?
תשובה: אילימא דקאי בחול - כיון דחל עליה נזירות, היכי אתיא שבתא ומפקעא ליה?
אלא דקאי בשבתא, וקא נדר, וביום טוב וקא נדר, וההוא יומא דשרי ליה, מיכן ואילך -
אסיר ליה.

פעם אחת לא נכנסו לנמל וכי'.

שאלה: איך רבן גמליאל היה יכול למדוד?

תשובה: תנא: שפופרת היתה לו לרבן גמליאל שהיה מביט וצופה בה אלפים אמה ביבשה, וכנגדה אלפים בים. הרוצה לידע כמה עומקו של גיא מביא שפופרת ומביט בה, וידע כמה עומקו של גיא. והרוצה לידע כמה גובהו של דקל - מודד קומתו וצלו, וצל קומתו, וידע כמה גובהו של דקל. הרוצה שלא תשרה חיה רעה בצל קבר - נועץ קנה בארבע שעות ביום ויראה להיכן צלו נוטה, משפייע ועולה משפייע ויורד.

מעשה בעניין תחום שבת: נחמיה בריה דרב חנילאי משכתייה שמעתא ונפק חוץ לתחום.
אמר ליה רב חסדא לרב נחמן: נחמיה תלמידך שרוי בצער.

אמר לו: עשה לו מחיצה של בני אדם ויכנס.

שאלה על ספיקו של רב חסדא: יתיב רב נחמן בר יצחק אחוריה דרבא, ויתיב רבא קמיה דרב נחמן. אמר ליה רב נחמן בר יצחק לרבא: מאי קא מיבעיא ליה לרב חסדא?

- אילימא בדמלו גברי עסקינן, וקא מבעיא ליה: הלכתא כרבן גמליאל, או אין הלכה כרבן גמליאל?
- או דילמא: בדלא מלו גברי עסקינן, וקא מבעיא ליה: הלכה כרבי אליעזר או אין הלכה כרבי אליעזר?

